

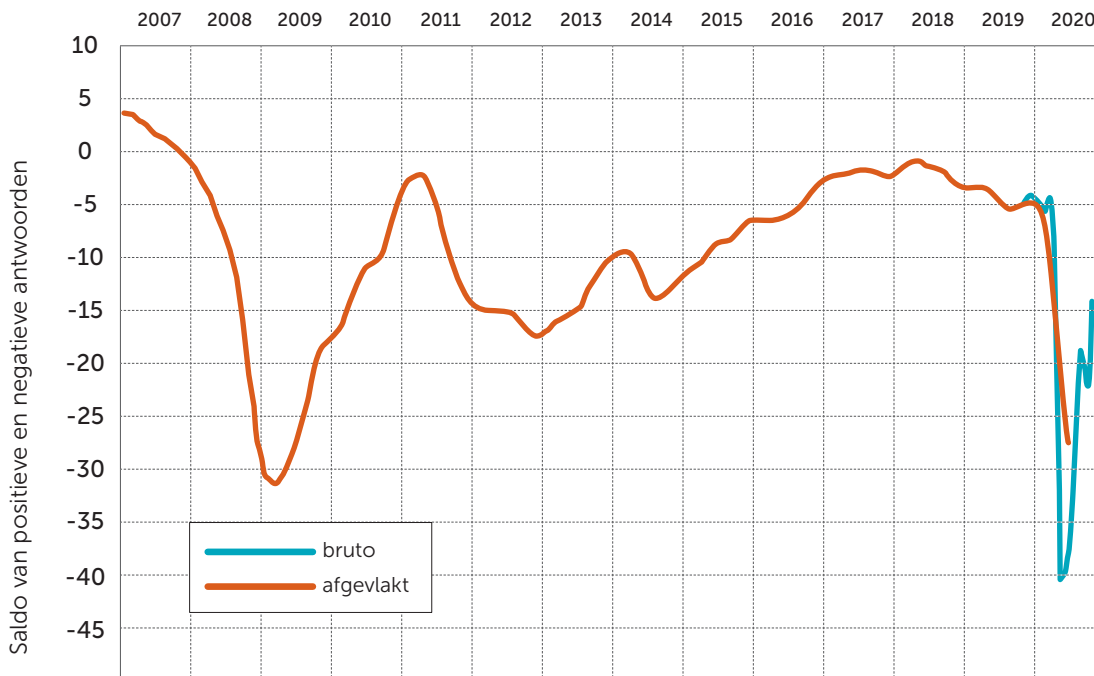
Corona speelt West-Vlaamse economie parten

Sabine Traen & Frederic Sack, POM West-Vlaanderen, afdeling Data, Studie en Advies

Het coronavirus leidde de voorbije maanden niet alleen tot een gezondheidscrisis, maar ook tot een economische crisis. In het derde kwartaal van 2020 evolueerden alle arbeidsmarktindicatoren negatief in West-Vlaanderen, met uitzondering van de niet-werkende werkzoekende 50-plussers. Bij de indicatoren voor het consumenten- en producentenvertrouwen, zijn er zowel positieve als negatieve trends, al dan niet als effect van enkele economische maatregelen.

Figuur 1: Synthetische conjunctuurcurve voor West-Vlaanderen

Bron: NBB. Verwerking: POM West-Vlaanderen

Door de coronacrisis kenden de brutowaarden van de **synthetische conjunctuurcurve** in West-Vlaanderen in maart en vooral in april 2020 een sterke daling (*figuur 1*). Van mei tot en met september 2020 was er een duidelijke verbetering. De afgevlakte curve blijft echter sterk neerwaarts gericht.

Arbeidsmarktindicatoren

In september 2020 telde West-Vlaanderen **29.816 werklozen¹**, of **7,8%** meer dan in dezelfde periode vorig jaar. In juli, augustus en september 2020 steeg het aantal werklozen in

West-Vlaanderen op jaarbasis zowel bij mannen als vrouwen minder sterk dan in de drie voorafgaande maanden. Bij de mannelijke werklozen (+11%) was de toename op jaarbasis groter dan bij de vrouwelijke (+7,9%). Deze ongunstige evolutie is het gevolg van de uitbraak van COVID-19 en de maatregelen die volgden om de verspreiding van het virus in te dijken. Zo werden onder andere veel contracten van uitzendkrachten stopgezet. In het hele derde kwartaal van 2020 steeg het aantal **jeugdwerklozen** met 7,2% op jaarbasis. Het aantal werkzoekenden van **50 jaar en ouder**

steeg minder sterk in het derde kwartaal van 2020 (+4,9% op jaarbasis) dan in het tweede kwartaal van 2020 (+8% op jaarbasis). In het tweede kwartaal van 2020 daalde het aantal **uitgeschreven oudere werklozen** in West-Vlaanderen met 61,6% op jaarbasis. Deze opmerkelijke trend zet zich ook in juli en augustus 2020 door. De geleidelijke verstrenging van de voorwaarden voor oudere werklozen om zich uit te schrijven als werkzoekende, zonder hun recht op een uitkering te verliezen, speelt hierbij een rol. In augustus 2020 telde West-Vlaanderen

¹ De term 'werklozen' in deze synthese duidt op de groep niet-werkende werkzoekenden. De tijdelijk werklozen zijn niet vervat in deze cijfers.

31.557 tijdelijk werklozen, waarvan een groot deel als gevolg van de coronacrisis, dat is 76,8% minder dan in maart 2020, toe we nog in volle lockdown zaten. In het derde kwartaal van 2020 ontving de VDAB in West-Vlaanderen **12,4% minder vacatures** dan in het derde kwartaal van 2019. Deze terugval op jaarbasis ligt hiermee duidelijk lager dan in het tweede kwartaal van 2020 (-30,4%). In West-Vlaanderen stonden in het derde kwartaal van 2020 17,3% minder vacatures open dan in het derde kwartaal van 2019. Met 3,7 niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature is de arbeidsmarkt krapte in de eerste negen maanden van 2020 beduidend kleiner dan in 2019 (3,0).

Producentenvertrouwen

West-Vlaanderen telde in het tweede kwartaal van 2020 gemiddeld **22,4% minder starters** dan in het tweede kwartaal van 2019. In juli 2020 was er een toename met 8,1% op jaarbasis. Ook hier speelt de corona-crisis dus overduidelijk een rol.

In het tweede kwartaal van 2020 waren er in de kustprovincie **15,8% minder stopzettingen** van ondernemingen dan in het tweede kwartaal van 2019. In juli

2020 kalfde dat af met 19,3%. Doordat het aantal 'nieuwkomers' relatief sterker daalde dan het aantal stopzettingen, lag de nettoangroei van ondernemingen in West-Vlaanderen in het tweede kwartaal van 2020 33,8% lager dan in het tweede kwartaal van 2019. In juli 2020 lag de **nettoangroei** van ondernemingen dan weer 51,1% hoger dan in juli 2019. In het tweede kwartaal van 2020 gingen in West-Vlaanderen **47,6% minder** ondernemingen **failliet** dan in het tweede kwartaal van 2019. Ook in juli 2020 was er nog een afname met 27,3% op jaarbasis. In augustus 2020 daarentegen gingen 18,8% meer ondernemingen failliet dan in augustus 2019. In het tweede kwartaal van 2020 gingen in West-Vlaanderen op jaarbasis 64,3% minder jobs verloren ten gevolge van een faillissement. Een aantal elementen hadden een grote impact op deze cijfers. Zo speelt er altijd een zekere vertraging tussen de stopzetting van de economische activiteit en de faillietverklaring door de handelsrechtbank. Als gevolg daarvan is de economische impact ook met vertraging zichtbaar in de cijfers. Daarnaast werd op 24 april 2020 een KB gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad

dat resulteerde in de bevroering van de faillissementsprocedure voor de rechtbanken. Dit moratorium op faillissementen was van kracht tot en met 17 juni 2020.

In het tweede kwartaal van 2020 realiseerden de ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen **17,8% minder omzet** dan in het tweede kwartaal van 2019. De gevolgen van de COVID-19-crisis worden dus hier zichtbaar. Heel wat ondernemingen sloten immers verplicht de deuren of zagen de vraag aanzienlijk dalen, waardoor ze groot omzetverlies leden. In het tweede kwartaal van 2020 was de afname van de **investeringen** bij ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen (-17,8% op jaarbasis) nog groter dan in het eerste kwartaal. Ook hier laten de gevolgen van de COVID-19-crisis zich dus duidelijk voelen. De NBB verwacht dat de investeringen van ondernemingen zich slechts zeer traag zullen herstellen, door de aanhoudende onzekerheid en de dalende winstmarges. Ondanks een toename in februari daalde het **niet-huishoudelijk elektriciteitsverbruik** in West-Vlaanderen in het eerste kwartaal van 2020 met 2,1% op jaarbasis. In april en mei 2020 was er een aanzienlijke daling met respectievelijk

19,1% en 17,8%. Heel wat ondernemingen moesten immers verplicht de deuren sluiten.

Consumentenvertrouwen

Ondanks een toename in juni werden in het tweede kwartaal van 2020 in West-Vlaanderen **10,7% nieuwbouwwoningen minder** vergund dan in het tweede kwartaal van 2019. In het tweede kwartaal van 2020 zijn in West-Vlaanderen 0,7% meer renovatiewoningen vergund in vergelijking met het tweede kwartaal van 2019. De coronacrisis had ook een invloed op het aantal vergunde woningen. De regionale overheden beslisten immers om lopende openbare onderzoeken op te schorten tussen 24 maart en 24 april 2020, om niet-gestarte openbare onderzoeken pas op te starten na 24 april 2020 en om de beslissingstermijnen bij lopende

bouwaanvragen te verlengen.

In juli en september 2020 werden in West-Vlaanderen op jaarbasis meer **nieuwe personenwagens** ingeschreven, maar door de dip in augustus daalde het aantal inschrijvingen in het derde kwartaal van 2020 globaal met 2,5%. De gevolgen van de COVID-19-crisis voor de **kleinhandel** vertalen zich in West-Vlaanderen in een omzetsdaling van 10,5% op jaarbasis in het tweede kwartaal van 2020. Ook in het eerste kwartaal van 2020 was er al een afname, zij het iets beperkter (-3,9%).

Radar van West-Vlaanderen

De radar van West-Vlaanderen (zie figuur 2) toont de evolutie van de verschillende indicatoren in het tweede kwartaal van 2020 ten opzichte van het tweede kwartaal van 2019.

De invloed van COVID-19 is in

het tweede kwartaal van 2020 al duidelijk af te lezen op deze radar.

De indicatoren werkloosheid, omzet, omzet kleinhandel, investeringen, vergunde nieuwbouwwoningen, inschrijvingen van nieuwe en tweedehandspersonenwagens en starters evolueerden ongunstig. Van de vier indicatoren die nog gunstig evolueerden, is er voor drie van de vier indicatoren ook een verklaring gelinkt aan COVID-19, zoals het moratorium op de faillissementen en het vertraagd effect op de stopzettingen als gevolg van de steunmaatregelen van de overheid.

Figuur 2: Evolutie van de sociaaleconomische indicatoren in West-Vlaanderen in het tweede kwartaal van 2020 ten opzichte van het tweede kwartaal van 2019.

Bron: VDAB, RVA, FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), FEBIAC. Verwerking: POM West-Vlaanderen.

